

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetésre 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilattér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Színházátalakítás.

A csikágói színházi katasztrófa hatását az egész világon megérezte a színházlátogató közönség. Megmozdultak minden városban az előjáróságok és szigorú vizsgálat után gyorsan határoztak a szükséges javítások felől s azokat jórészt fogantatották is azonnal.

Eperjesen is bizottságot küldött ki a városi tanács, a mely bizottság a következő átalakításokat javasolta:

1. A földszinten a padosok közepén széles bejárat vezessen az első padig s a foyerba új ajtót törjenek a padosok közepének irányában.

2. Az I. emeleten, az úgynevezett czukrasz-dán keresztül, másik lejárát legyen a baloldali lépcsőhöz.

3. Az I. és II. emeleten a Berger-szálloda felé egy-egy vészkijáratot nyissanak.

4. A színpadot a nézőtértől vasfüggöny zárja el felvonásközökben s úgy a vészkijáratoknál, mint a vasfüggőnyénél, a gyors és biztos kezelés végett, egy-egy tűzoltó legyen az előadások tartama alatt.

5. Az egész színház, különösen pedig a színpad és a süllyesztők alapos tatarozás és kitisztítás alá veendő.

Szó volt arról is: nem kellene-e a földszinten, mindkét oldalon, 1—1, esetleg 2—2 páholyt csinálni? de ez a reform annyiban kockázatos, mert akkor az új páholyok irányába eső földszinti padosok közönségétől az oldalkijáratok el lennének zárva.

A bizottságnak eme javaslatai fölött —

sajnos — még nem döntött ugyan a tanács, pedig nemsokára itt lesz a tavaszi szini-szezon ideje s akkorra a javításokat meg kellene tenni; de semmi kétségünk az iránt, hogy e javaslatokat el fogják fogadni s keresztül is vihetik egytől egyig, mert a körülbelül 5000 koronát kitevő színházalap ezekre a költségekre bizonyára elég fedezetet nyújt s kétségtelen az is, hogy színházunk tűzbiztonsága szempontjából nevezetes reformok lesznek ezek. Hogy mégis felszólalunk, ennek messzebb fekvő okai vannak. Szeretnénk ugyanis, ha egyúttal a színház belterjesebb kihasználása s elsősorban az időszakonként itt működő színigazgató bevételeinek fokozása céljából eszközölnének átalakításokat. Hogy ennek folytán a közönség is sokat nyerne, külön nem is kell talán hangsúlyozni, mert a mai viszonyokkal a színházlátogatók legnagyobb része nem lehet megelégedve.

A családi páholyok rendszere a mostani bajok összes forrása. Nincs kellő bérlete az igazgatónak, a közönség tekintélyes része pedig nem tud megfelelő helyhez jutni s azt az egész szezonra magának biztosítani, a minek aztán az a következménye, hogy még valamire való társulattal sem tud az igazgató nálunk prosperálni, a közönség pedig lassanként teljesen elszokik a színházlátogatástól, mert valljuk meg őszintén, állandóan gyenge előadásokat látni mégsem valami elsőrendű élvezet.

Ezen a bajon kell tehát segíteni.

Segíteni kell pedig nem a családi páholyok elvételével vagy kisajátításával, mert ezt a város nem teheti meg, hiszen minden szerzett jog

sérthetetlen, hanem segíteni kell az emeletek átalakításával.

Erre az átalakításra pedig van egy kitünő eszme is, a mely valóban komoly megfontolást érdemel. Nem e sorok írójától való ez az idea, hanem — bizonyára indiscretio nélkül kiírhatjuk — vármegyénk mostani kitünő főispánjától, a ki minden nevezetes ügye iránt Eperjesnek is meleg érdeklődéssel viseltetvén, nem kerülte ki figyelmét a színház sanyarú állapota sem.

Az átalakítást ezen helyes felfogás szerint úgy kellene eszközölni, hogy mind a három emeletet jóval lejjebb szállítanák, a minek az lenne az eredménye, hogy a családi páholyok fentartása mellett, elegáns és bizonyára szívesen látogatott páholyok lennének a II-ik emeletiek is s megszűnnék az az egészségtelen helyzet, hogy ezek a páholyok állandóan üresek. Az egyes emeletek közti túlnagy távolságnak a csökkentése által is sokat nyernék e tekintetben, a mi azzal az előnnyel is járna, hogy a III. emelet nem lenne olyan közel a csillagokhoz, hanem az ottani publikum is többet láthatna és hallhatna az előadásokból, mint jelenleg s ennek folytán bizonyára szívesebben járna színházba.

Hogy pedig a II. emeleti páholyok niveauját emeljük, a II. emeleti erkélyt ekkor a III. emeletre lehetne áthelyezni s a II. emeleten drágább ülőhelyek lennének, sőt egyenesen a főiskolai ifjúság számára lehetne azokat fentartani, a mit azért is meg kell tenni, mert a földszinti ülőhelyek száma, a fentebb jelzett reform folytán, tetemesen csökkenni fog s az igazgató szá-

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az eperjesi régibb, renaissance-stíli házak ornamentumai, általános tekintettel a díszítő művészetre és ennek szellemére.

Írta: dr. Janicssek József. (Folyt.)

Az eperjesi házak renaissance-ornamentumai hosszú idők folyamán megérelt újjászületésükkel, elkényeztetett sorsukkal, derült vonásaikkal élénken emlékeztetnek a díszítőművészet hasonló alakulatára, a melyen ezek már a görög művészetben keresztül mentek. Városunk házainak renaissance-díszítőművelei hosszú vajúdás után alakultak ki, némileg analóg módon a görögökével s az olasz renaissance után körülbelül két századnak művészeti gondolkodását vették igénybe, mely nagy részüket (pl. az oromfalakat) a csücsíves rejtelmességéből kibonyolította és élvezhetőbbé tette. A viszony a csücsíves és az ebből is fejlett és különösen a legvalószínűbb a templomtornyok, kampaniék, várkastélyok és városi házak oromfalaiiban és csücsíveiben (pl. Fő-utca 57. sz. [Oszvald-féle] ház kapuja és a Fő-utca 69. sz. [Thró-féle] ház oromfalának csücsíves ívekből összerótt szalagjai) megtartot renaissance-motívumok között olyanféle, a milyen volt az aegyptomi és a görög művészet között. A felsőmagyarországi renaissance egyes csücsíves elemekhez is fordult, e mellett azonban művészeti felfogás dolgában saját lábán áll. A görög művészetet úgy tárgyalják, mint az aegyptomi tradíciók újrafelvéte-

¹ Nekem a Fő-utca 57. számú Oszvald-féle ház elsőemeleti ablakai alatt látható félköríves díszek még déggé át nem idomított csücsíves motívumoknak tűnnek fel.

lét, idomítva assyr és főleg phoeniciai befolyás által. A klasszikus görög és a felsőmagyarországi renaissance-művészetre nézve a további párhuzam nagyjából önmagától is kínálkozik, a mennyiben, a mit az ornamentumok sok lényeges tulajdonságára: hajlékonyságára, szellemes és változatos teljes mivoltára nézve arról ugyanezt amarról is mondhatjuk. Valamint a felsőmagyarországi renaissance ornamentum a csücsíveshez viszonyítva, úgy a görög díszítőművészet az aegyptomihoz hasonlítva, kevésbé hieratikusan, kevésbé bezárva a symbolumnak szűk értelmébe, kevésbé átszellemlülve, hanem annál élénkebben mutat több szabadságot, hajlékonyságot és kellemet s ezt a leghelyesebb mértékben, a miben a görögök oly biztos ízlése sohasem tagadta meg. Városunk renaissance-házai ornamentumainak megválogatásában, csoportosításában és beosztásában — természetesen kisebb mértékben s világiasabb értelemben, de sok kornak tradíciójához való tartozásánál fogva is — hasonló lendületességet találunk, mely eredményhez ezen ornamentikát kétségkívül nemcsak a művészeti fejlődés józanabb menete, hanem a művészi összefoglalásra, világosságra, szabotosságra és rhythmusra való törekvés is vezetett, a mint azt nevezetesebb renaissance házaink dús és folyton rendezkedő ornamentikájából láthatjuk. Ha tehát nézzük városunk renaissance-stíli díszítőműveleit, ezeknek gazdagságát és változatoságát, azt látjuk, hogy ezek az ornamentika felfogásának jelentős történetéről szólnak hozzánk, mely párhuzamokkal, konzolokkal ott kezdődött a kisázsiai, illetőleg aegyptomi, majd oszlopokkal folytatódott a görög, római, s pilaszterekkel, díszes párhuzamokkal, állati és növényi motívumok sűrűségével, mélyedések

és nyílások díszítésével és kagylókkal különösen az olasz renaissance-művészetben, még pedig úgy, hogy a későbbi kor építészete nagyrészt átvette az előbbi kor díszítő elemeit, ezeknek leveleiből, virágaiból és gyümölcseiből — úgyszólván — sűrű füzéreket, csokrokat, kötegeket képezett bőségszarvakba foglalta s az enyészettől óvta őket. Ámde a művészeti fejlődés történetének és többféle becserétkéző jogcímeinek hosszú útján egyes motívumok odajutottak, a hová jutott pl. a görög, simát díszítő hosszú maeander-vonal a Fő-utca 55. sz. (Vandernáth—Horak-Schmidt-) ház pillérfejeit díszítő, vagy a megyeház bejáratát környező oszlopfelek kurta maeander-vonaláig. Kétségtelen ugyanis, hogy a díszítőművészet tér- és időbeli különfélesége szükségessé tette az egyes motívumok érvényesülésének mértéklését.

Az eperjesi házakon — átalakítások dacára — még mindig gyakran előforduló oromfal tagozásának leggyakrabban előforduló módjával talán nem egyéb, mint azoknak a csücsíves oromfalaknak a renaissance szellemében átalakított folytatása, a melyek lépcsőzetes szélükön merőleges kiszögelyekkel, felületükön sekély fülkékkel vannak élénkítve s a melyeket világi és egyházi csücsíves építészetben mind Lengyelországon, mind az egyes megmaradt nyomokból ítélve, Magyarországon is meghonosítottak.¹ Az eperjesi házak sajátlagos orom-

¹ V. ö. Divald: i. m. 8. l. A lépcsőzetesen emelkedő — kétségkívül csücsíves — oromdíszekre példát találhatunk az eperjesi városház ároktutcai részét záró oromfalán. A művészi invenció a főutczei házakon látható oromfalak és oromdíszek képzésére némi impulzust esetleg ezen példából is nyerhetett. Hogy az oromdíszek idővel lassanként hogy jutottak egyenes vonalba, azt Laa várának vízszintes vonalban sorakozó oromdíszéből is láthatni. L. Szilágyi: Magyar nemz. tört. IV. 276. l.

mára megfelelő recompensatio lenne a II. emeleti erkélyszékek megdrágítása.

Azt hiszszük, ez az eszme mindenkinek tet-szeni fog és keresztülvitele egész színházügyünk nézve korszakalkotó reform lenne. Most az előjáróságon a sor, hogy annak érdekében sürgősen tegye meg a lépéseket s ha másképen nem futja, a színházalap terhére felveendő konverziós kölcsön útján hamarosan meg is valósítsa. R.

Városi közgyűlés.

— 1904. január 30. —

Keves és nem is valami érdekes tárgysorozata volt a múlt szombati városi közgyűlésnek. Egyhangúan, minden nagyobb érdeklődés nélkül hamarosan le is tárgyalták őket, a kis számmal megjelent városatyák.

Legfontosabb pont volt *Bánó Iván* rendőrkapitány felesketése, a mit a polgármester szíves üdvözlő szavai s az új rendőrkapitány ügyes és lelkes beszéde követték. Bánót új állásában meleg rokonszenvvel fogadta az egész képviselőtestület.

Ezzel a tárggyal kapcsolatban utasította a közgyűlés a tanácsot, hogy tegyen javaslatot *Saly Győző* tanácsos honorálása tárgyában, a ki hónapokon át közmegelegedésre vezette — saját ügyein kívül — a rendőrkapitányi hivatalt is.

Még egy határozat van, a miről külön kell szólnunk. Dr. Müller Bertalan indítványára kimondta ugyanis a közgyűlés, hogy a vízvezeték céljaira szükséges terület kisajátítása végett a városi főügyész indítsa meg az eljárást, de előbb az érdekelt tulajdonosokkal kísértse meg az egyezséget. Ez a határozat, eltekintve attól, hogy ellentétes egy régebben hozott közgyűlési határozattal, amely az egyezség mellőzése mellett döntött, alkalmas arra, hogy a vízvezeték létesítését bizonytalan időre újból elodázza s a nagyközönség, a mely a mai szomorú állapotok miatt méltán zúgolódik, bizonyára mély sajnálattal vesz róla tudomást. Tény ugyanis, hogy a tulajdonosok közül többen Amerikában vannak, több köztük kiskorú s nem egy ingatlan terhelve is van, minekfolytán az egyezkedés hosszú időt vesz igénybe s mivel minden érdekelttel úgy sem vezethet sikerre, céltalan már csak azért is, mert a többi tulajdonossal szemben bizonyosan le kell folytatni a kisajátítási eljárást. Ennélfogva a városnak t. főügyészhöz fordulunk itt a nyilvánosság előtt s kérve kérjük, kísérelje meg a lehető leggyorsabban az egyezséget s ha csak egy tulajdonos van is, a kivel az egyezség nem sikerülhet: indítsa meg azonnal a kisajátítási eljárást; ezrek elismerésére és hálájára teszi magát ilyképen érdemessé.

A közgyűlés a többi tárgyak felől a következő határozatokat hozta:

Tudomásul vették a városi főorvosnak lapunk mult heti számában közölt jelentését, a mely az 1903. évi egészségügyi állapotokról ad számot.

A Széchenyi-körnek elengedték a singléri tűzkáro-sultak javára rendezett zeneestély terem-használati díját. Tudomásul vették az ismeretes Eperjes—Presov

cízmzés ügyében a belügyminiszter leiratát, a mely a városi közgyűlés határozatát helytelennek jelentette ki, de egyúttal közölte, hogy a hadügyminiszter rendelete folytán az idegen nyelvű cízmzéseket a katonai hatóságok jövőre mellőzni tartoznak.

Tudomásul vették továbbá az 1904. költségvetést jóváhagyó törvényhatósági határozatot.

Megállapították a vám- és helypénzszedés jogának és a Zöldfához címzett városi épületeknek bérbeadására vonatkozó feltételeket.

Módosították az alispáni hivatal által tett észre-vételekhez képest az aszfalt-szabályrendeletet, végül Steinkauf Eihomnak és Szurmiák Mihálynak lakhatási engedélyt adtak.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Zeneest. Körünk február 3-iki zeneestéjéről a legkellemesebb emlékekkel távozott el a közönség. Az előadás nívóját nagyban emelte a vendég-művészek szereplése, kik elhozták tudásukat, hogy Körünknek egy kellemes estét szerezzenek. A katonai zenekar játéka ez alkalommal is méltóan beillett a keretbe. Nélkülözünk a karnagy kedves személyét, a ki gyakran tanúsított figyelmével osztatlan szeretetünket bírja; de az előadott darabok művészi értéke a vezető szakavatottságát dicséri. *Liszkay Miklós* melodramát adott elő. «A harmadik seb» szép előadásával kivívta a közönség szimpátiáját. A hazafias érzéstől áthatott költemény szépségeit megfelelő módon érvényre juttatta. A kíséretet Alexi zenekara adta. Az est legnagyobb részét különben *Zofahl Júlia* úrhölgy és *Lányi Gyula* zeneszerző töltötték be. Művészetük minden oldalról a legnagyobb elismerésben részesült. Zofahl Júlia ének-számai általános figyelmet, majd zajos tetszésnyilvánítást keltek. És méltán. Mert kifejező, kellemes hangjával önkéntelenül belepötyögte magát szívünkbe, mikor a szép magyar dalokat kedvesen előadta. Ismert nevű, országosan kedvelt zeneszerzőt üdvözlöztünk Lányi Gyulában. Dalai bejárák az országot, szívesen énekelik mindenütt. Az általános kedveltségnek titka pedig abban áll, hogy szerző ismeri a magyar dal természetét, a magyar nép érzelmvilágát; édesbús nótái arról tesznek bizonyosságot. Művészi nívón álló zongorajátéka a legteljesebb méltánylásban részesült.

A magyar-irodalmi szakkiválasztmány 1904. évi február 10-iki felolvasóestélyének műsora:

1. **Költevények.** Irta és felolvassa: *Russ Zoltán* úr.
2. «**Altár körül.**» A Széchenyi-kör pályázatán pályadíjat nyert mű. Irta és felolvassa: dr. *Tóth Sándor* úr.

Kezdeté esti 6 órakor.

Kérelem. *A műsor teljes befejezése előtt, a közreműködők zavarásának elkerülése végett, ne tessék távozni.*

A következő háziesték:

1904. február	17-ikén: Zeneeste.
«	24-ikén: Felolvasás.
« márcz.	2-ikán: Zeneeste.
«	9-ikén: Felolvasás.
«	16-ikán: Zeneeste.

falai és oromdíszei mutatják, hogy ezen házak ornamentikájának úgy felfogása, mint alkatrészei meg nem állapodó s igen sok esetben változó formáikkal öntudatosan alkotó tevékenységnek termékei, a melyek a konzolos párkányokkal együtt úgy az olasz, valamint a nagyobb befolyást gyakorolt lengyelországi renaissance-hoz is viszonyítva, önállóknak s a klasszikusabb motívumok sokféleségében szabadabbaknak tűnnek fel, mégis lehetőleg a stílszerűségnek megsértése nélkül. A krakói Plac Maryjacki 4-ik számú házának kapukerete barokk, az oromfalon barokk hullámvonalak s fent mégis oromdíszei láthatók, a mely összekeverés az eperjesi házakon (ha eltekintünk pl. az átmeneti stílusúnak tekinthető Lerner-féle háztól) nem fordul elő. Ezelőtt két évvel Krakóban járván, behatott megfigyelés alá vettem több régebbi renaissance-épületet s azt tapasztaltam, hogy ezeken kymationok, astragosok, továbbá a denticulák az épület homlokzatán, illetőleg a templomokban a párkányok alatt legtöbbször szakadatlan hosszvonalban igen gyakran fordulnak elő. A mennyire megfigyelhettem ezen épületeket, rajtok — általában véve — a szerényebben emelkedő oromfalakon némi oromdíszeiken és — kevés helyen látott — vak-árcádokon kívül egyebet alig találtam, a mi őket az eperjesi házakhoz közel hozná. Mindezek mellett arra a meggyőződésre jutottam, hogy a krakói épületek szeretik a motívumok ismétlődését¹ (bár Berecci rosettaí a waweli Zsigmond-kápolnában más-mások), az eperjesiek jóval kevésbbé. S éppen ezen, az egyformaság békítői,

¹ V. ö. «Krakó nevezetességei és a lengyelég» cz. cikkemet. *Felső-Vidék* (Kassa) 1901. aug. 11. és 18. sz.

vagy az unalmas ismétlődéstől (olyanféléltől, a milyen pl. a lengyel renaissance erős hatása alatt épült lublói vár sok oromdíszen még most is látható) megszabadult szintelen változatos tevékenység az, a mi ezen díszítésnek természetét az olasz renaissance sok eredetiséget mutató ornamentikájának individuális jelleméhez — mint pl. városunk több házának levélfüzérére a velencei doge-palota levélfüzérés ornamentumához — közel hozza. Ez történik annak dacára, hogy az olasz renaissanceban. pl. egy Cancelleria-, vagy egy Farnese-palotán az ornamentumoknak jóval nagyobb szerep jut az épület szerkezeti rendeltetésében, mint városunk épületein. Ámde ezzel a jelenséggel szemben éppen azt jegyezzük meg, hogy az ornamentum, mint ornamentum annál inkább felszabadult az épülettől, ennek kormányzó befolyásától, a szolgál szereptől s annál inkább lett további hajtása azon idomító műveletnek, a melynek azt szintén az olasz renaissance alávettette.

A motívumok sűrű s könnyed alkalmazásánál és hajlékonyságánál fogva az eperjesi renaissance-stílusú házak díszítmenyei emlékeztetnek a felsőolaszországi (pl. bolognai, veronai és velencei, Springer: m. 50—55. l.) korai renaissance-építészet díszítmenyeire.

És habár főleg a XVI. századi velencei Vendramin-Calergi-, római Cancelleria- és Farnese-palota ornamentumai az épület szerkezetében is vesznek részt, mégis a szerkezettől elvonatkozva is önállóan érvényesülnek.

Városunk épületein inkább ez utóbbit tapasztaljuk, ezért ezen díszítmenyek — tekintve azt is, hogy épületeink közül több (pl. Fő-utca 57. sz.) még csúcsíves maradványokat is mutat — az épülettel csak lazán

Bártfáról.

(Érdekes esték. — A fürdőről. — A Werther-gyár. — Primiczia. Színészet.)

(r. l.) Karneval úr siet. Ő hercegsége liheg. Ki akarja használni hatalmát körömszakadtig és birodalmából ugyan hogy is felejtene ki Bártfát! Hogy is gondolna a mi bájos menyecskéink-, szendén piluló leányainkra?! Igen! alaposan kihasználjuk a farsangot, aztán meg mi olyanok vagyunk, hogyha egyszer belefogunk, egyhamar ki nem fogunk! Milyen mesterleg értünk a programkészítéshez. Február 7-ikén este 6 órakor jégünnepély; lampiónos, koszorús, villamos, cigánymuzsikás korszolyás! Megválasztják a jégkirálynőt s a jégkirályt! Soha Rákos mezeje ilyen heves választást nem látott! S milyen kortes-eszközök?! Csábos mosolyok, villogó szemsugarak — mind azt mondják: szavazz rám! A pártoskodás megindult. Két királynő-jelölt van. Én a barnára tippelve, de lehet, hogy leszavaznak. A jégünnepély után a nagyterembe vonulunk; a Széchenyi-kör itteni választmánya rendezi felolvasó-estélyét. Dóbiás főmérnök fog felolvasni; feszült érdeklődéssel várja mindenki a rokonszenves, népszerű felolvasót. Azután végezetül a Társaskör estélye következik; pique-nique, jó bor, tánc! Mindez egy estén! Nyájás Olvasóim, ha meg akarnak tanulni mulatni, ne csak nyáron jöjjenek ide a fürdőbe, hanem ilyenkor — télen!

Apróság! fürdő! A fürdőben nagy újítások készülnek. Az egyik igazgató-részesvényes, ki nemrégben lépett be a bárók sorába, valóságos kis park-klubot akar teremteni, az volna a haute crème találkozó-helye, ez rendezné a nagyobb szabású ünnepeket — szóval ez volna a «központ», mely körül a fürdő-világ forogna. Nagyon kívánatos a terv valósítása, mert tényleg a modern szórakozás ráfér fürdőnkre. Ugyancsak ezt célozza az új nyári-színház építése is; ennek terve, költségvetése és finanszírozása elhatározott dolog, de mert a kormánytól kell segélyt kapni, a dolog per-fektté csak akkor lesz, ha megszűnik az ex-lex. Hogy ez mikor lesz? Tudja — Bartha! Érdekes különben a fürdő reklámlapjainak utolsó száma, mely egy kis kirohanást intéz a város, mint tulajdonos ellen, azt állítván, hogy a város tizenegy év óta a fürdőért nem tett semmit! Hát a 470,000 koronát ki adta Erzsébet-szállóra, fürdőkre, parkirozásra stb.? Nem szeretem, ha a vak kritizálja a színeket. Gyerek-beszéd, nem érdemes komoly figyelemre!

A gyermekek juttatják eszembe a Werther-féle játék-gyárat. Állítólag Békéscsaba tett volna előnyös ajánlatot Wertheréknek, ha a gyárat áthelyezik. Innen pedig azért akarnak elmenni, mert maga a város kevés — semmi — anyagi támogatást nem ad. Hát ez igaz! De megmosolyogni való dolog, mikor a nagyképek ezért a tanácsot okolják! A tanács mindenkor a legmelegebben terjesztette elő a gyár kérelmeit. A tanács eszközölte ki a miniszeri segélyt, de arról a tanács nem tehet, ha a város képvisellete még néhány köb-méter fát is sajnál egy intézménytől! Az ilyen dolgokban sohasem a tanács, hanem a közgyűlés dönt s volt olyan képviselő is, a ki azt mondta: semhogy

összefüggni látszanak s az épület tervezetében rejlt gondolatot nem domborítják ki olyan markánsan, mint azt pl. az olasz palotákon tapasztaljuk.

Bár kétségtelen, hogy az összes ornamentumokat olyan szabadsággal kimérve s oly ritmikusan elhelyezve, mint az említett palotákon, az eperjesi épületeken nem látjuk, mégis itt is az épületek kisebb méretei és szerényebb rendeltetése dacára úgy azoknak elrendezésében, mint kivitelében a szabadon mozgó, de részletesebb esztétikai szabályokhoz alkalmazkodott díszítőképzélet összeegyeztető törekvése akadunk.

Az épület szerkezetében is szereplő, illetőleg azt legalább kidomborító ornamentumok említett józanabb alkalmazása mellett az olasz renaissance-palotákon igen természetesen találunk olyan motívumokat is, a melyeknek az épület szerkezetéhez semmi közük, ennek legkisebb munkájában sem vesznek részt s ezért el is maradhatnak, s a mennyiben mégis ott vannak, arra szolgálnak, hogy az épületnek festői szépséget kölcsönözzenek. E tekintetben tehát az eperjesi és az olasz renaissance-épületek szintén egyeznek. Nemcsak a nehezebb munkától felmentett pilaszterek, oszlopok, triglyphosok, denticulák, kagylók, vázak, maeander-s hullámvonalak, tallér- és mértani díszítmenyek, baluszterek, oromdíszei, hanem hol festve, hol stuccóból készítve egész galyak, guirlandok, virágok, virágcsokrok, emberek, állatok, mythologiai és phantastikus alakok ékesítik az épületek homlokzatát, természetesen az olasz épületeken művésziabban s impozánsabban s nagyobb arányban, az eperjesieken kisebb alakban, de elég tárgyi avatottsággal eszközölt kivitelben s kisebb homlokzati

pár ó
Egyéb
posam
tárban
küzdő
got ke
Ge
tempio
tanúi
Zoltán
esperes
tott pa
ható
szentm
Ve
is van
kéri a
most
lőnben
Károly
emléke
Így há
hogy k
Egy

* F
Közlő
hírt kö
mánná
let elr
ság k
Ill-ad
Ez a
ben ő
nobilis
merése
csüt vá
kitünt
odaad
nősen
érdekl
ségébe
ket vég
a legre
egyesü
elnöke
részt v
lendítés
hez füz
gazdasa
azok a
sági Eg
volt a
valamin

részlete
homlok
sűrűbbe
ben, m
épített
tüntet
vel a v
nak az
a mely
ségek is
vajjon
építésze
korlat
könyv
nokba,
fejek, a
többsz
mint n
fűrkesz
mint at
pilaszte
lődniök
pontok

¹ A
l. *Archae*
1896. 14

pár öl fát adjunk, inkább menjen a gyár Zboróra! Egyébként ennek a gyárnak a történetét egészen alaposan, részletesen találhatja az érdeklődő a városi irattárban s ha átolvassa, meg fog győződni, hogy a tanács küzdött a fentartásért! Az ilyen dolgokban világosságot kell követni, gyertyát a kézbe és megnézni a dolgot.

Gyertyaszentelő napján szokatlanul megtelt a főtemplomunk. A hívek tódultak a szent hajlékba, hogy tanúi legyenek, miként avatják fel az ifjú Mayscheider Zoltánt Isten örökös szolgájává. Sárosvármegye főesperese Korányi Antal prépost vezetése alatt avatott pappá a fiatal ember a szokott, lélekemelő és megható ceremóniák közben és aztán bemutatta első szentmiseáldozatát az Úrnak!

Végül hírt adok arról, hogy a farsang elmúltával is van kilátásunk szellemi szórakozásra. Két igazgató kéri a színházunkat: Szalkay és Fehér Károly. Előbbi most Brassón működik s még nem járt nálunk; különben is nyárra kér engedélyt a fürdőben. Fehér Károly két ízben volt itt igen jó társulattal s kedves emlékeket hagyott maga után. Ő börtönbe akarna jönni, hát válogathatunk ebben is és majd meglátjuk, hogy ki fog minket szórakoztatva oktatni.

Egyebekről — jövő héten!

HIREK.

* **Piller Kálmán kitüntetés.** A *Budapesti Közlöny* február 2-iki száma azt az örvendetes hírt közölte, hogy ő Felsője a király, Piller Kálmánnak, a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület elnökének — a közügyek s a mezőgazdaság körül szerzett érdemei elismeréséül — a III-ad osztályú vaskoronarendet adományozta. Ez a legfelsőbb királyi kitüntetés egész vármegyénkben őszinte örömet okozott. Közéletünk egyik legnobilisebb s legtevékenyebb tagját érte a királyi elismerés s éppen ezért igaz rokonszennel kíván szerencsét vármegyénk intelligenciájára a közbecsülésben álló kitüntetettnek. Piller Kálmán már kora ifjúságától fogva odaadással viseltett vármegyei közügyeink, de különösen mezőgazdasági állapotaink iránt. Ezt a meleg érdeklődését még a szülei ház szelleme oltotta egyéniségebe, úgy, hogy már atyja oldalán a titkári teendőket végezte a gazdasági egyesületünkben, a mely egyike a legrégebb sárosvármegyei egyletek között. Mint az egyesület igazgató-választmányának tagja, majd al-elnöke s végül 1897. óta elnöke, nemcsak hatékony részt vett az egyesület eredményes működésének felállításában, hanem valóságban az ő elnöki működéséhez fűződik az egyesületnek az ország más vármegyei gazdasági egyesületei közül való kiemelkedése. Mindazok a kiállítások, a melyeken a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület az ő elnöksége idején résztvett (ilyen volt a szegedi, pozsonyi orsz. mezőgazdasági kiállítás, valamint a kassai gyümölcskiállítás); valamint azok a

részletekkel elég harmonikusan, csak hogy az épület homlokzatának kisebb területéhez mérten kellenél sűrűbben, szinte azt a benyomást keltve a szemlélőben, mintha az építő szakmájában való jártasságát, az építető pedig ízlésének tájékozottságát akarta volna kitüntetni, avagy mintha ezen ornamentika bőbeszédűségével a városunkban kétségkívül föllendült műgyakorlatnak azon formai kétségességéről akart volna tanúszkodni, a melynek kifejtéséhez az itt virágzott czéhmesteriségek is bizonyára hozzájárultak. Arra a kérdésre tehát, vajjon ezen könnyedebb ornamentumok és ezeknek az építészeten való alkalmazása talán csak a művészi gyakorlat jelentéktelenebb óráiban teremtek-e meg, most könnyű a felelet. Korántsem. Épületeinken a medaillonokba, illetőleg ékes keretekbe foglalt komoly tekintetű fejek, a melyekhez hasonlókkal az olasz renaissanceban többször találkozunk, az épület szembetűnőbb részén, mint merengő gondolatok jelennek meg, melyeknek fürkésző képzelet útján sok helyet kell bejárniok, majd mint atlaszoknak (Fő-utca 55. sz. házon az elsőemeleti pilaszterfők alatt) munkával, feladattal kell megterhelődniök s a sok ornamentum közt, mint szellemi központoknak kell a figyelmet magukra vonniok.

¹ A XV., XVI. és XVII-ik századbéli ötvösökre nézve l. *Archaeologiai Értesítő* 1893. 327—331. és 433—434. l. és u. o. 1896. 142—145. és 328—344. l. (Folyt. köv.)

kiállítások, a melyeket az utóbbi években maga rendezett, fényes bizonyosságai annak, hogy mivé fejlődött gazdasági egyesületünk az ő szakavatott s lelkes vezetése alatt. E mellett felette nagy érdemet szerzett az által is, hogy vármegyei gazdaközönségünket nemcsak meg tudta nyerni az egyesület iránti bizalomteljes érdeklődésre, hanem a fogyasztási szövetkezet szervezésével, szakelőadások, jutalmazások stb. rendszeresítésével vármegyei gazdatársadalmunk képzettségét s ambícióját is növelni igyekezett, a minek gazdasági életünkben való jótékony hatása máris jelentékeny mértékben mutatkozik. Mert nem lehet közömbös gazdaközönségünk színvonalának emelése tekintetében az, hogy immár — beleszámítva az összes közsegeket is — mintegy hétszáz tagja van az egyesületnek Nagy erő-tényező egy ilyen virágzó egyesület s kiválóan alkalmas arra, hogy úgy a kormányynyal, valamint a mezőgazdasági életünkkel összeköttetésben álló minden számottevő tényezővel szemben hathatósan képviselje a mi helyi érdekeinket. Mindezek alapján természetesen találjuk vármegyénk közönségének a legfelsőbb királyi kitüntetés feletti jóleső örömet, valamint azt, hogy az ovációra készülő gazdasági egyesület szerencsekívánataihoz készséggel csatlakozik vármegyénknek minden elfogulatlan s az igazi érdemet becsülni tudó lakosa.

* **Áthelyezés.** Knespaljei *Andrievič Frigyes* 18. hadosztály-tüzérezredbeli főhadnagyot a hegyiüteg-hadosztályhoz helyezték át.

* **Szabadságolás.** *Gajárszky Aladár* cs. és kir. 67. gyalogezredbeli hadnagyot várakozási illetményével szabadságot kaptak.

* **Gyász.** *Vilcz Boldizsár*, Sárosvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 1848/49-iki honvédszázados f. évi január 30-ikán d. e. 8 1/2 órákor, életének 78-ik évében szívizélhűdés következtében, váratlanul elhunyt. Temetése f. évi február 1-jén d. u. 2 órákor volt a bártfaújfalusi sírkertben. Az engesztelő szentmiseáldozat f. évi február 2-ikán d. e. 9 órákor tartott a bártfaújfalusi róm. kath. templomban. A munkás életű s köztisztelettel környezett megboldogultat előkelő nagy család s a tisztelők és barátok sokasága kísérte el utolsó útjára.

* **A japáni estély** iránt már eddig is óriási az érdeklődés. A bálbizottság a következő fairagaszon hívta meg a nagyközönséget a farsang utolsó napjának báljára: „Jótekonyczélú táncmulatság. A Sárosvárm. Jótekonyczélú Egylet — Erzsébet-árvaháza javára — farsang utolsó napján: febr. 16-ikán Eperjesen, a városi Vigadó nagytermében, a cs. és kir. 67. sz. gy.-ezred zenekarának közreműködése mellett, jótekonyczélú japáni estélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Jegyzet: A rendezőség felkéri a n. é. közönséget, hogy japáni jelmezben minél számosabban megjelenni sziveskedjenek, s a maga részéről mindent elkövet arra nézve, hogy ez a japáni táncmulatság méltóan sorakozzék az egylet által eddig rendezett hasonló mulatságokhoz. Belépő díj személyenként 2 kor., karzati ülőhely 4 kor. Felülfizetéseket halás köszönettel fogadjunk és nyilvánosan nyugtázzunk. A jegyek előzetes elárúsítását Kósch Árpád egyf. pénztáros volt szives magára vállalni. Kezdeté esti pont 1/2 8 órákor. Eddig — mint halljuk — mintegy 40—50 résztvevő helyezte biztos kilátásba japán jelmezben való megjelenését. Ha ehhez hozzávesszük a teremnek tarka-barka japáni díszítését, a színes japáni ernyőket, melyek alatt a cukrárszda, a bazár, a pezsgős bolt el lesz helyezve, akkor be kell ismernünk, hogy olyan fényes látványossággal lesz dolgunk, a melyet régen láttunk. A tánc-rendezőség élén — mint értesülünk — *Eckensberger Ferdinánd* tűzér-alezredes és *Szemere Márton* állanak, míg viszont a műszaki rendezés vezetésére *Dobay József dr-t* és *Faragó Józsefet* kérte fel a bálbizottság, melynek névsorát már közöltük volt. A bálbizottság hölgyei nagy lelkesedéssel fáradoznak azon, hogy a mulatság mennél jobban sikerüljön és így mentül több tiszta jövedelmet juttasson az Erzsébet-árvaház alapítójának javára.

* **40 év.** Szép és lélekemelő ünnepélynek voltunk febr. 2-ikán tanúi a városháza pénztári helyiségében, a melyben a teljes számmal megjelent városi tanácsnak az élén Podhorányi Bálint polgármester üdvözölte a tőle megszokott melegséggel és közvetlenséggel *Nádaskay Sándor* pénztárost 40 éves városi hivataloskodása évfordulóján. Lelkes és elismerő szavak kíséretében cselelt a polgármester azokat a hűséges szolgálásokat,

a melyeket 40 éven át városunk Nádaskaynak, ennek a rokonszenves, népszerű és mindenkor szolgálatkész derék tisztviselőnek jó és rossz napokban egyaránt köszönhet. 1865 február 2-ikán esküt tett mint városi gyakornok (a jkv. szerint „járulnok”), majd 1865. jún. 1-től 1868. decz. végéig díjnok volt évi 120 frt, fizetési „járulnok” 1869. jan. 1-től 1872. márcz. 15-ikéig évi 300 frt, pénztári tiszt 1872. márcz. 15-ikétől 1873. május 30-ikáig évi 400 frt, adószedő pénztáros 1873. jún. 1-től 1877. ápr. végéig évi 600 frt, majd 1884. deczember végéig 750 frt, s 1885. január 1-től 1889. decz. végéig 850 frt, s végül városi főpénztáros 1889. július 1. óta mind e mai napig évi 1100 frt fizetéssel, a mi bizony — mai nehéz viszonyaink s óriási felelőssége mellett — felette csekély javadalmazás. Hogy hűséges szolgálataiban városunk közönségünk mind e maig elismeréssel környezze megnyugodhatik, Kaffka László vizsgálata és elismerése is igazolta. Nagyszámú barátai és tisztelői tömegesen keresték föl üdv- és szerencsekívánataikkal városunk ez egyik legnépszerűbb tisztviselőjét, s hisszük, hogy közönségünk is a képviselőtestületi közgyűlésen elismerésével s tiszteletével és szeretetével fogja elhalmozni e derék tisztviselőjét.

* **Teaestély.** Az eperjesi evang. gyámintézeti Nőegylet febr. 1-jén tartotta az idei jótekonyczélú mulatságát épp oly fényes sikerrel és résztvevő közönséggel, mint az előző években. Nem is várhatunk mást ott, a hol az elnöknőtől kezdve az egyesület egész tisztikara, sőt mondhatni minden egyes tagja oly buzgóságot fejt ki a kitűzött cél eléréséhez, mint ezt itt tapasztalhattuk. Nyolcz órákor már nagy sürgés-forgás volt a teremben. A karzat is teljesen megtelt kíváncsi hölgyekkel, kik gyönyörködtek — no és együtt kritizáltak is a szebbnél szebb toaletteket. Nemsokára azonban az ideiglenesen felállított szinpadról elhangzó csemetyűszó odavonzotta mindenki szemét és figyelmét s a függöny felgördülvén, előlépett a százéves Jövendőmondó (*Matherny Gusztáv*), ki az 1904-iki évre sok jót jövendölt minden embertársának. Majd meglátjuk, bekövetkezik-e jövendőlése? Azután előlépette az év egyes hónapjait. Magunk előtt láttuk a hideg, de különösen az ifjaknak sok kellemességet nyújtó Januárt (*Csengey Gusztávné*), a bolondos, az embereket magával ragadó februári Farsangot (*Dlugolinsky Vilma*), a tavasz hirdetőjét, az ibolyát hozó Márcziust (*Jakobei Domonkos Klára*), a szeszélyes Áprilist (*Eckensberger Margit*), a pompázó, gyönyörvirágos Májust (*H. Isépy Annuska*), a cseresznye Júniust (*Flórián Lujzika*), a pihenést és üdülést hozó Júliust (*Úsz Irénke*), a sárga búzakalászokkal pompázó Augusztust (*Petrovay Olga*), az alkonyuló Nyarat (*Antal Aranka*), a szüreti mulatságoktól víg Októbert (*Nagy Olivérné*), a vadászok kedvelt hónapját, a Novembert (*Balpataky Imréné*) és a szép Deczembert a maga karácsonyi angyalával (*Krayzell Rózsika*). Valamennyi hölgy derekasan állta meg helyét s oly szépen és híven személyesítette meg a neki jutott hónapot, hogy szemünk valóban gyönyörködött; e mellett ügyesen szavaltak, úgy, hogy teljes elismerésünket kivívták. Kapott is mindegyik elegendő tapsot! Itt meg kell emlékeznünk a mi kedves költőnk-ről, *Csengey Gusztávról*, ki az egyes hónapok számára a verseket készítette. Igen szépen oldotta meg nehéz feladatát s mindegyik hónapról mondott egy pár jellemző, hol komolyabb, hol vígabb sort. Nagy tapsviharral ki is hívták a szinpadra. A terem egy más szélén állott a virágos bolt, hol egy igen kedves úrhölgy, *Nehrer Nellike* árulta a szép virágokat, valamint a levelezőlapokat, melyekkel — már a kinek szerencséje volt — a bazárban igen szép holmikak lehetett nyerni. Igen élénk volt már kezdettől fogva az élet a pezsgős pavilonok körül, a hol *Dobay Józsefné*, *Englander Emilné* és *Holénia Gyuláné* árusították a jókedvre hangoló pezsgőt. A paradicsomban is mindenütt sűrűgtek-forogtak a hölgyek a sonka, torta, fekete kávé és tea körül s kielégítették mindenki kívánságát. Tíz órákor kezdődött a tánc a legnagyobb kedvvel s folyt reggel hét óráig, a mikor *Alexi bandája* az utolsó csárdást húzta talp alá! Valóban a lehető legvígabbban köszöntött be Karneval hercege az eperjesi báli-terembe és mindenki arcán láthattuk a jókedvet, a teljes meglepedést. Köszönet mondunk e helyen is az egyesület elnöknőjének, *Mosánszky Gyöznőné* úrnőnek, és titkárnak, *Mayer Andre*, theol. tanárnak, valamint az egyesület minden

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-

nál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpöket és megszünteti az öjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden tveg alatti cseggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

egy tagjának, hogy oly kedves estét szereztek mind azoknak, kik e mulatságon résztvettek. A szép siker munkásságuknak, buzgóságuknak legnagyobb jutalma.

* **Munkakönyv - megsemmisítés.** Az Eperjesi Ipartestület részéről 1893. május 17-ikén 37. sz. alatt *Gyagyovszky Győző* órással részére kiállított *munkakönyv* Bécs és Prága közötti vasúti útvonalon 1897-ben véletlen módon elveszett és minthogy mai napig feltehetően nem volt, azt az ipartestület elnöksége ezennel semmisnek nyilvánítja.

* **Igazgató-tanács ülése.** Az eperjesi m. kir. állami tanítónőképző-intézet igazgatótanácsa február hó 1-jén *Matavovszky Béla* kir. tanfelügyelő elnöke alatt ülést tartott, a melyen *Dúzs Mária* igazgató előterjesztésére a jövő tanévi fólvételekre vonatkozó tanárkari javaslat fogadtatott el. A folyó-ügyek elintézésén kívül az igazgatótanács tagjai az igazgató vezetése mellett a tanintézet összes helyiségeit megtekintették s mindent a legnagyobb rendben találtak.

* **Az ág. h. ev. konviktus új épülete.** A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület eperjesi Kollégiuma igazgatóválasztmányának a konviktus építésére kiküldött bizottsága január 31-ikén tartott ülésében a beérkezett vázlatterveket átvizsgálta és a műszaki vélemények meghallgatása után a részletes terv és költségvetés elkészítésével *Jakab Árpád és Géza kassai* építészeket bízta meg. *Sebestyén Arthur budapesti műépítész* tervét pedig 100 kor. díjjal jutalmazta, miután a kívánalmaknak és fennálló körülményeknek ezek a tervek feleltek meg leginkább. Az építkezés ezek után mihamar megindul és a jövő tanévben már az új épületet fogják igénybe venni.

* **A jégről.** A jégünnep óta zajos élet verte fel a malomárok vidékének csöndjét. Az érczlábú hölgyek és urak teljes odaadással engedték át magukat annak a vidám, bohó hangulatnak, melyet a jégünnep megteremtett. De Téli apó megírta az emberek örömet, vállára vette nedves, ködös köpenyét és úgy elfújta a jeget, mintha sohasem is lett volna. Szerda óta szomorú arccal jár-kei városunk aranyifjúsága: vége a zajos kedvnek, a csöndes, meghitt suttogásnak. Lehet, hogy Téli apónak szíve megesik rajtuk, de lehet, hogy kedvét leli még továbbra is a szerelmes szívek sanyargatásában. — Itt hát az ideje, hogy foglalkozunk kissé Korcsolyázó-egyesületünkkel. Nem tagadhatjuk meg elismerésünket a vezetőségétől, melynek élén Bányó Aladár és Szutórisz Frigyes igaz odaadással járt a közönség kedvében. De azért nem vagyunk méltánytalanok, ha szót teszünk a hibáikat is, melynek egy részén — a mint tudjuk — maga a vezetőség is segíteni akar. Közönségünk már annyira megkedvelte ezt a testet edző, lélekűdítő sportot, hogy egyre nagyobb számmal látogatja a nap minden szakában a jégpályát. És ez bizony már szűk, annyira, hogy az esti órákban alig lehet szó korcsolyázásról. Pedig volna mód e bajon segíteni! Ott van a jégpálya mellett a városi faraktár, melyet másutt is el lehet helyezni s különben se való oda. A mint értesülünk, a Korcsolyázó-egyesület ki akarja ezt bérelni a várostól, hogy pályáját meg-nagyobbíthassa. A városi tanácsnak már most is figyelmebe ajánljuk az egyesületnek ezt a kérését s bizton hiszszük, hogy teljesíteni is fogja, hisz csak nemrégiben jelentette ki a polgármester úr, hogy a tanács minden igyekezzel szolgálja a közönség érdekét s minden bajon segít, ha teheti. Ez a dolog pedig igazán az egész közönség érdeke s könnyen meg is valósítható. De az egyesületnek még ilyen viszonyok között is mindent meg kell tennie, hogy a rendet a lehetőség határáig megtartsa. Ehhez persze az is szükséges volna, hogy a jégmester gondosabban megfeleljen hivatalának. Az előbbi években e tekintetben semmit sem lehetett kifogásolni; ezidén azonban a jégmester ritkábban jelenik meg a jégpályán s így senki sincs ki a rendet fentartsa. A gyerekek keresztül-kasul száguldanak a jégpályán s igazán Isten csodája, hogy eddig is nem történt nagyobb baj. Persze az is szükséges, hogy a közönség alávásse magát a jégmester rendelkezéseinek, ha azok a kellő formák között mozognak. A melegedőnek emeletessé való építése is égető szükség. Az embernek megesik a szíve a szegény mamákon, ha látja, hogyan szorongnak a szűk helyiségben. Nincs okunk arra, hogy a kákán is csomót keressünk, annál is inkább, mert tudjuk, hogy a Korcsolyázó-egyesület vezetősége maga is ismeri e bajokat s megvan az akarat, hogy segítsen rajtuk. Kifogásainkat is csak figyelmeztetésül és buzdításul írjuk; a vezetőség meg lehet győződve, hogy a közönség teljesen méltányolja törekvéseit és eddigi munkáját. Lelkesítse ez a további munkára.

* **Vízvezetékünk ügyének állásáról** mindig szívesen emlékezünk meg, mert a nyilvánosság előtt ezzel is felszinen tartjuk ezt az égetően fontos kérdést. Leg-

újabbban az országos vízépítési igazgatóság mérnöki osztálya — a mely most már serényen dolgozik a vízvezeték részletes tervezésén és költségvetésén — felvilágosítást kért a tanácstól abban az irányban, vajjon a létesítendő vízvezeték központi telepét nem volna-e célszerű villamos-világításra berendezni? A tanács a hozzávetőleges költség kiszámítása céljából áttette az ügyet az eperjesi villamvilágítási részvénytársaság igazgatóságához s pár nap múlva megadja a választ a műszaki osztálynak, nehogy e miatt is halasztást szenvedjen a tervek és költségvetés végleges elkészítése.

* **Találtak egy legyest** a Széchenyi-körben, a jan. 20-iki hangverseny után. Tulajdonosa a Kör szolgá-jánál átveheti.

* **Szenzációs esküdtzségi tárgyalás** folyt le febr. 3. és 4-ikén az eperjesi kir. törvényszék előtt. A két év előtt meggyilkolt Desseffy Géza ügyét tárgyalták, a kit gonosz környezete — hogy szabaduljon tőle — megfojtott s azután a mestergerendára felhúzza, úgy tüntette fel a dolgot, mintha Desseffy Géza öngyilkos lett volna. Eleintén nem is merült fel semmi gyanú, de később egy névtelen levél alapján Halmi János eperjesi rendőrbiztos erélyes nyomozást indított meg, a mely azután a tettesek gonoszságát napfényre derítette. A két napig tartó esküdtzségi tárgyalást, a melyen a felbújtó főbűnöst dr. Szehtlo János ügyvéd védte, febr. 4-ikén esti 8 órakor fejezték be s az esküdtek verdiktje alapján hozta meg a bíróság ítéletét. A vádat képviselő kir. ügyész a gyilkosság vádját elejtette s szándékos emberölésre szállította le, miután az előre megfontolt szándék kizárt-nak látszott. Az esküdtbírák verdiktje alapján a bíróság elítélte: özv. *Marusák Bálint*-et az emberölésre való felbújtás, továbbá orgazdaság bűntettei miatt 12 évi fegyházra és 10 évi jogvesztésre; *Plavcsan Kuhár György* (Gyula) tettest a szándékos emberölés bűntette miatt — tekintettel arra, hogy szeszől hevült állapotban követte el s hogy alig haladta túl a tett elkövetésekor a 16-ik életévét — 4 évi fegyházra és 6 évi jogvesztésre; *Marusák Jakab* (az özvegy mostohafiát) tettest, a szándékos emberölés bűntette, továbbá a Desseffy kárára elkövetett lopás bűntette és a Desseffy elkövetett személyes szabadság megsértése miatt (mely utóbbit előzőleg pár nappal követte el) — 16 éven alóli korára való tekintettel — 2 évi börtönrre. Valamennyit a költ-ségekben is elmarasztalták. *Marusák József* a bűn-segédtség vádjá alól felmentetett, a bűnpártolásban (mert a *hullát* ő akasztotta fel) azonban az esküdtek bűnös-nek mondták ki; de tekintettel arra, hogy a bűn-palástolást testvére (3-r. vádlott) érdekében követte el, a btk. 387. §-a alapján a büntetést reá ki nem mérte. Az elsőrendű vádlott semmiséget jelentett be.

* **Razzia.** Az eperjesi rendőrség február 4-ikén éjjel razzia-tartott, melyen több kétes egzisztenciájú embert tartóztatott le.

* **Új szekesői híd.** Az eperjesi új szekesői híd építésére már javában folynak az előkészületek. Immár csaknem teljesen lerakták a fahidat, a mely a forgalom lebonyolítására fog szolgálni, addig, a míg a vas-szerkezetű új híd felépül. Az építésre *Fischer* állami mérnök ügyel fel.

* **A kenderázató halottja.** Megye község határá-ban a kenderázató-vermek közvetlen a községbe vezető dűlőt mellett vannak. A mult hét egy ködös éjszakáján *Dudák István* községi lakos a hetivásárról kissé kapatos fejjel hazafelé menve, megcsúszott s az áztató iszapos vízébe esett. Csak harmadnap találták meg oszlasban levő holttestét.

* **Lopás.** Dr. Krausz Zsigmond cs és kir. ezred-orvos lakását Eperjesen január 30-ikán este 7—8 óra közti időben álkulcsal kinyitották s onnan egy arany, kétfedelű ankre remontoir-órát 200 korona értékben és egy vasból készült ébresztő zsebórát 20 kor. értékben ismeretlen tettes ellopott. A nyomozás adatai szerint egy körülbelül 25 éves, középtermetű, barnás, telt arcú, kis fekete bajuszú, hosszuhajú, magyarul beszélő, lakatos kinézésű egyén — a ki barnásszürke télikabátot fel-tűnő széles bárányszőr-gallérral és fekete, puha, kereken benyomott kalapot viselt — az orvos tiszti-szolgájá-
val megelőzőleg érintkezett s azok távollétében az orvos emeleti lakása felé ment, a mikor egy mosónő este 1/2 8 órakor látta is. Az illető egyén Horanszki István sátoraljai helyi mozdonyvezetőnek adta ki magát, de bmondása valótlannak bizonyult. Az ismeretlen tolvajt rendőrségünk erélyesen nyomozza.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az eperjesi evang. gyám-intézeti Nőegyletnek febr. 1-jén megtartott teaestélye ügy erkölcsi, mint anyagi tekintetben igen fényesen sikerült s azért nem mulaszthatjuk el, hogy hálás kö-zönséget ne mondjunk azért az áldozatkészségért és figyelemért, a melynek együletünk ez alkalommal újból oly kiválóan részese volt Eperjes városának művelt közönsége részéről, vallásfelekezeti különbség nélkül.

Köszönetet mondunk elsősorban a buzgó rendező-ségnek, a mely fáradságot nem kímélve végezte a rendezéssel járó nagy munkát, s különösen azoknak a hölgyeknek, a kik egyfelől az élnaptárt oly szép sikerrel bemutatták, másfelől a pezsgő-, tea-, sonka-, virág-árúításnál és a bazárnál nagy szeretetreméltó-sággal s eredménnyel közreműködtek. Névszerint kö-zönséget mondunk az élnaptár személyesítőinek: Csengey Gusztávné (január), Dlugolinszky Vilma (febr.), Domonkos Klára (márcz.), Eckensberger Margit (ápr.), Isépy Anna (május), Flórián Lujzika (jún), Úsz Irén (július), Petrovay Olga (aug.), Antal Aranka (szept.), dr. Nagy Olivérné (okt.), dr. Balpataky Imréné (nov.), Krayzell Rózi (deczemb.) úrhölgyeknek és Matherny Gusztáv úrnak, a ki a százesztendő jövendőmondót személyesítette. Nagy érdemeket szerzett magának az összeállítás körül Faragó József mérnök úr, kinek uta-sítására a szép díszletek készültek, melyek ismert nevű szobafestőnk, Gratzl András úr műhelyét s Kóch festő úr ügyességét dicsérik. A szép és humorosan megirt versekért Csengey Gusztáv urat illeti hálás köszöne-tünk. A pezsgő-árúításnál Dobay Józsefné, Engländer Emilné és Holénia Gyuláné úrnők, a bazárnál Sándor Kálmáné és a virágok eladásánál Nehrer Ágostoné és Nehrer Nelli úrhölgyek, a tea, sonka, sütemény stb. elárúításánál Melcer Gyuláné, Farkas Lajosné, Luchs Róbertné, Csengey Gusztávné, Reményik Lajosné, Liptai Lajosné, Szutórisz Frigyesné, Matherny Gusztávné úrnők stb., míg a feketekávénál Vogel Béláné úrnő közremű-
ködtek. Felülfizetések és adományok nagyban emel-ték jövedelmünket s az est sikerét. Felülfizettek pedig: 30 koronát dr. Mosánszky Győzőné; 20 kor.-t báró Ghillány Imre főispán; 16 kor.-t Péchy Elek; 10 kor.-val: Uhlarik Mátyás, Kósch Árpád, D. P., Bielek László; 8 koronával: Ardó Alfréd, dr. Kakász Béla, dr. Ghillány György; 6 koronával: özv. Bergmann Nándorné, dr. Szehtlo János, Luchs Róbert, Egerer Ferencz, dr. Oszvald Tivadar, dr. Propper Adolf; 5 koronával: dr. Schmidt Gyula, Raisz Ede, Barts Emil, Sziklai Henrik, Molitorisz István, Bánó Aladár, Draskóczy Lajos, Draskóczy Lajosné; 4 koronával: Tahy József, Kirchmayer Gerő, Rosenberg Hermann és neje, Fried Simon, dr. Flórián Károly, Herczeg Károly, dr. Ács Vilmos, Varvasovszky Jánosné, Peskó Ödön, Gerhard Béla, Grieger Tivadar; 3 koronával: dr. Propper József, dr. Bíró Henrik, Salamon Andor, Podhorányi Bálint; 2 koronával: Székely Adolf, dr. Balpataky Imre, Antal János, Tardy József, Sztankay László, Schroeffer Antal, Szutórisz Frigyes, D. E., dr. Rosenthal Adolf, dr. Maybaum Arthur; 1 koronát felülfizetett Pálesch Árpád. A felülfizetések összege 267 kor. Igen nagy a száma azoknak a hölgyeknek, a kik a buffet céljaira sonkát, rumot, teát, czukrot vagy süteményt s a bazár céljaira különféle tárgyakat s szebbnél szebb kézimunkákat adományoztak, avagy ezek helyett bizonyos pénzösszeget juttattak az egylet pénztárába, mely czímen 194 korona jött be. Összes pénzbeli jövedelem tesz 2461 koronát, mely összegből előreláthatólag 1061 koronára rugó kiadások levonása után marad tiszta jövedelemként 1400 korona. Végül nagy hála kötelezték együletünket a következő pezsgő-gyáros cégek, a melyek részben már ismételve emel-ték jövedelmünket szíves adományaikkal, u. m.: Törley és Társa 12 ú., L. Francois 6 ú., Hubert Jánosné 6 ú., Bellatini 6 ú., Littke 6 ú., Kleinoschegg 4 ú., Hölle 6 ú., Hart K. 5 ú., Schroeffer Antal 1 ú., többektől 7 üveg, összesen 58 üveg. Ezen számos ismert és ismeretlen jótévedőknek szíves áldozatkészségét azzal reméljük legjobban meghálálni, hogy a kapott ado-mányokat a diakonissza-ügy további fejlesztésére s nagy-érdemű közönségünk szolgálatára fogjuk fordítani. Ezen intézményünket továbbra is a melyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlva s az eperjesi ev. gyámintézeti Nő-egylet hálás köszönetét még egyszer tolmácsolva, ma-radtunk — Eperjesen, 1904. február 5-ikén — *Mosánszky Győző* elnök, *Mayer Endre* titkár, *Vogel Béla* pénztáros.

* **Olcsó-könyvtár.** A Gyulai Pál szerkesztésében megjelenő Olcsó-könyvtár két legutolsó füzeté külön figyelmet érdemel. Az elsőben (1308/9. szám) *Deák Ferencs élet- és jellemrajzát* kapjuk, még pedig nem kisebb ember tollából, mint Pulszky Ferencz. Sokan és sokat irtak már Deákról, de olyan közvetlenül és szellemesen még senki sem, mint Pulszky Ferencz. Ez a kis könyv hemzseg az intimitásoktól, az ötletektől, s egy-egy mondata, a melylyel a haza bölcsét jellemzi, valósággal a reveláció erejével hat. Az egy Könyi Manót kivéve, a ki mindig intimsa volt Deáknak, talán senki se ismerte őt jobban Pulszky Ferenczénél, s éppen mivel oly nagyon ismerte, el is tudta kéri mindama jellemvonásokat, melyek a kiváló státusférfi egyéniségét alkották. S ha még hozzáteszszük, a mit mindenki tud, hogy a Pulszkyknál ötletesebb, sziporkázóbb szellemű írói talentum ritkán akad, bizonyára megértjük azt is,

mért
A m
híres
adja,
mely
a Ne
dicsér
a mag
gyeit
szellem
könyvt
ára 20
* S
Tivada
névszer
vadász
azokat
tiszafe
elvéte
falván
lfthető
század
találhat
ságukat
névnek
túristák
Dobsin
* J
ízben
szemet
hány d
emelte
vették
volt alk
asztalos
rajtaves
togházn
* A
tum Ca
számos
készlett
vény, c
bedörzs
elő, sőt
az alte
igen h
eredme
80 f.,
ban ka
rozotta
«Richte
«Horgo
* A
kereste
A látó
barlang
kijárás
ismét t
* S
dörzöl
ellen a
gyógyí
sok mir
talmak
a csodá
féle ke
kezelés
megbe
mert n
vényes
Zoltán
B. gyó
* A
szerkes
szerint
rendkí
politika
alapult
mányu
a műv
Köszö
ország
ket: «
györg
jog re
szellem
Domo
képvís
fészek
szoczia
Zigány

mért oly becses, érdekes és élvezetes ez az olvasmány. A második füzet (1310—1313. szám) Shakespeare leg-híresebb és legkedveltebb tragédiáját, a *Romeo és Júliát* adja, Szász Károly jeles fordításában. Ez a fordítás, mely már évtizedek óta egyik legvonzóbb műsordarabja a Nemzeti-színháznak, nem szorul külön méltatásra és dicsőre; de mégis kötelességünk hangsúlyozni, hogy a magyar fordítás nem hullatta el az eredetnek gyöngyeit és minden tekintetben méltó tolmácsolása a brit szellemű örökbecsű alkotásának. — Az Olcsó-könyvtár a Franklin-Társulat adja ki s egy-egy szám ára 20 fillér.

* **Szép tárgyak.** A közelmúlt napokban *Grieger Tivadar* ékszerész főutcai üzletében igen szép tárgyak, névszerint egy csinos női szekrény s két ivó- és egy vadász-pohár voltak láthatók. Tiszafából készítette azokat *Peisserle Mihály* városi polgár Dobsinán. A tiszafa (taxatus) ma a legritkább fanemek egyike, s elvéve már csak Tiszolcon, Dobsinán s Káposztalván a Kőburg-uradalmi erdőkben, kevésbé megközelíthető helyeken található. E dobsinai mester az évszázadok óta a földben lévő gyökerekből s ritkán található dorongokból készíti e szép tárgyakat s tartóságukat és megbízhatóságukat tekintve máris szép hírnevet örvendezik a dobsinai jégbarlangot látogató turisták előtt. Megrendelések közvetlenül a mesterhez Dobsinára (Gömör vm.) intézendők.

* **Javíthatlan.** *Csepiga Jakabné* lopás miatt heted-izben került immár az ügyészség elé. Január 8-ikán szemet szűrt neki Löwi Hermann kántor udvarán néhány dagadó párna s nem állotta ki a kísértést. — el-emelte. Mire értékesíteni próbálta, akkorra már gyanúba vették annál is inkább, mert a házban mint kiszolgálón volt alkalmazva. Esti 7 óra felé a lopott jószágot egy asztalos-inással a zálogházban próbálta értékesíteni, de rajtavesztett, mert letartóztatták s átadták az ügyészségi fogháznak, a hol a múlt évben is hat hónapot töltött.

* **A Horgony-Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztes elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával mindig hatás rozottan «Richter-féle Horgony-Pain-Expellert» vagy «Richter-féle Horgony-Linimentum»-et tessék kérni és a «Horgony» védjegyre figyelni kell.

* **Az Aggteleki barlangot** 1903-ban 903 turista kereste fel. Ezek közül 872 volt magyar, 31 idegen. A látogatók 50%-a — vagyis 500-an — az egész barlangot megtekintette. Újabban még egy harmadik kijárási létesítést tervezik, a mi a barlang látogatását ismét megkönnyítené.

* **Szokássá vált** már azon szereket, melyek bedörzsölésre alkalmazhatók, mindazon megbetegedések ellen ajánlatba hozni, melyek külsőleges kezeléssel gyógyíthatnak. Egyetlen betegség ellen sem lesz oly sok mindenféle hirdetés, mint a csúsz és köszvényes bántalmak ellen. Eppen ezért fontos, hogy kiki figyelmeztet a csodás hatása által már világhírűnek ismert Zoltán-féle kenőcsre irányítsa és ne kíséreljen meg baja gyógykezelésénél oly szereket alkalmazni, melyeket ezer más megbetegedéssel egyetemben csúsz ellen is ajánlanak, mert mindenki által ismert tény, hogy a csúsz és köszvényes bántalom egyetlen biztos gyógyító szere a Zoltán-féle kenőcs, mely üvegenként 2 kor.-ért Zoltán B. gyógytárában kapható Budapesten.

* **A «Magyar Közélet»,** mely dr. Halmi Elemér szerkesztésében hetenkint megjelenik és köztudomás szerint a Bánffy-párt céljait szolgálja, ismét gazdag és rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Aktuális politikai cikkei első kézből vett intim értesüléseken alapulnak és úgy szépirodalmi, mint kellemes olvasmányul szolgáló egyéb ismeretterjesztő rovatai e lapot a művelt közönség kedvenczvé tették. A *Magyar Közélet* jelenleg a legolvasottabb fővárosi hetilap az országban. Kiváló tartalmából kiemeljük a következőket: «Borul a láthatár» (vezércikk), «Pártügyek», Ohnet György: «A levél», dr. Ludwig Dezső: «A választási jog reformja», Demagóg: «Ingyen kenyér» (vers), Ete szellemes csevegése «A folyosóról», «Külföld», Barcsay Domokostól: «Emlékezők erdélyi nagy urakra», Egy képviselő: «Köszabadságunk veszedelméről», «Darázs-fészek», Pakots József: «A feminizmus», Zéta: «Az olasz szocializmus», dr. Fáy Elek: «Őseink tűzkultusza», Zigány Árpád magyar társadalmi, rendkívül érdekes

regénye: «A dicsőség útja», — Művészet, Kritika, Közgazdaság és Pénzügy Szerkesztői üzenetek. A *Magyar Közélet* őszinte, bátor, hazafias hangja a közügyekről, finom szellemes tónusa a társadalmi és irodalmi kérdésekről a magyar családok körében általános tetszésre talál. Előfizetési ára évnegyedenként 5 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V., Kálmán-utca 10.

* **Évi jelentés.** A *Nagysárosi Múmalom részvénytársaság*, ez a külföldön is kiváló hírnevű tekintélyes iparvállalatunk, az 1903. évről szóló évi jelentését már közzétette s a február 17-ikén, Eperjes sz. kir. város tanácsstermébe d. u. 3 órára egybehívott közgyűlés előtt is be fogja mutatni. Az igazgatóság nagyérdekű s végeredményben ismét csak örvendezes jelentése a következő: «Tisztelt Közgyűlés! Szomorú kötelességet teljesítünk ismét, midőn jelentésünk elején őszinte sajnálattal emlékezünk meg érdemes közgyűlési alelnökünk, Mérey Aurél úrnak 1903. évi márczius hó 19-ikén történt elhunytáról. A boldogult nemcsak azon időtől fogva, midőn az 1897. évi rendes közgyűlésen az Önök osztatlan bizalmával társulatunk közgyűlési alelnökévé választott, hanem azelőtt is számos éven át mindig buzgón érdeklődött vállalatunk ügyei iránt, és nem mulasztott el felkérni a tisztelt Közgyűlést, hogy a boldogult emlékét jegyzőkönyvileg megörökíteni méltóztassék. A megüresedett közgyűlési alelnöki állás betöltését a közgyűlés tárgysorozatában napirendre tűztük. Üzleti tevékenységünkről számot adva, előre kell bocsátanunk, hogy a lefolyt 1903. esztendő megfeszített munkát igénylő, nehéz és kedvezőtlen viszonyok között telt le. Az első felében a kelendőségi viszonyok nem feleltek meg a hazai malomipar termelésének, olyannyira, hogy az őrlési művelet korlátozásának szükségessége állott be. Erre nézve az összes budapesti és a nagyobb vidéki malmok egymás között kötelező egyezményre léptek, melyben mi is oly módon vettünk részt, hogy az őrlést márczius hó 1-jétől július hó végéig hetenként 30 órán át szüneteltettük. A míg ezen körülmény az egész hazai malomipart érintette, a második félesztendőben különösen reánk nézve alakultak kedvezőtlennek a viszonyok, miután — sajnos — úgy itt megyénkben, valamint a szomszéd megyékben, a hol rendes viszonyok között búza-szükségletünket fedezni szoktuk, mennyiségileg igen gyenge volt az aratás, s kénytelenek voltunk a búzát nagyobb részét távolabbi állomásokról, tehát magasabb fuvarberek mellett beszerezni. Káros befolyással volt továbbá az üzletre a malmoknál mindinkább tért foglaló azon helytelen eljárás, hogy hosszú időre előre kötnek eladásokat s ezáltal megakadályozzák a természetes előnyös árfejlődést és azt, hogy a búza árával helyes arányban álló liszt-árakat fentartani lehessen. Ennek dacára oly végeredménnyel számolhatunk be a tisztelt Közgyűlésnek, mely a fentemlített kedvezőtlen körülmények között mindenesetre kedvezőnek mondható. A megörölt mennyiség meghaladja összes eddigi évi teljesítményünket, a mennyiben 368,213 métermázsza búzát és 5583 métermázsza rozot, összesen 373,796 métermázsát dolgoztunk fel; eladtunk pedig az év folyamán 359,323 métermázsza őrléményt, a mi ismét lisztünk kitűnő minőségét és vevőfeleink állandó bizalmát igazolja. Évzárlatkor, decz. 31-ikén 13,388 mmázsza őrlémény volt készletben. Az elhasználás által okozott értékcsökkenéseknek alapszabályszerűleg 44,607 kor. 96 fillérrel történt leírása után — mely összeg a törlesztési tartalékalapra könyveltetett, — a mellékelt nyeresemény- és veszteség-számla szerint az 1903. üzleti év tiszta nyeresége gyanánt 128,702 kor. 39 fillér áll a tisztelt Közgyűlés rendelkezésére. Jelentjük továbbá a tisztelt Közgyűlésnek, hogy villanyvilágítási berendezésünket tűzveszély elleni nagyobb biztonság tekintetéből, az egész telepre kiterjedőleg átalakítottuk, műalmi berendezésünkhöz két osztályozógépet vettünk és vertikális gőzgépünkhöz új gőzvezető-csővet készítettünk. Mindez összesen 11,564 kor. 08 fill. költséget igényelt, mely összeg az értékcsökkenési tartalékalapból iratott le, s kérjük, méltóztassék ezt jóváhagyólag tudomásul venni. A fent kitüntetett 128,702 kor. 39 fillér tiszta nyeresemény felhasználására nézve indítványozzuk, hogy: 1. a 24. számú szelvény beváltására — oly határozattal, hogy a 24. számú szelvények beváltása már folyó évi márczius hó 1-jétől kezdve eszközölhető legyen — részvényenként 40 korona = 128,000 korona fordíttassék; 2. a felmaradó 702 kor. 39 fillér pedig 1904. évre új számlára átvíttessék. Végül tisztelettel kérjük, sziveskedjenek az 1903. üzleti évre részünkre a szokásos felmentvényt megszavazni, s további becses bizalmukba ajánlottan maradunk, Eperjes, 1904. jan. 15., a tisztelt Közgyűlésnek alázatos szolgái: *az igazgatóság.*

* **Alkohol-cyanoxyd-elemek.** *Csányi Henrik* fiatal magyar electrotechnikus Berlinben több évi kísérletezés után oly galvánelemeket talált föl, a melyeknek bámu-

latos tulajdonságai az egész világ csodálatát fogják felkelteni. E tulajdonságok a galván elemek eddig ismert tulajdonságaitól teljesen eltérnek és mindazon nagynevű szakértők, kik a találmányt megvizsgálták, álmélkodva állottak meg a találmány előtt. Ilyen tulajdonságai között a legfeltűnőbb az, hogy ez elemeknél megterhelhetőségük után a feszültség és az áramerősség nem csökken, mint az eddigi galvánelemeknél, hanem emelkedik. Gazdasági jelentősége e találmánynak igen nagy és semmiben sem áll hátrább, mint az Auer találmányáé a gázvilágítás terén. A Csányi-féle elemek 100%-kal több áramot szolgáltatnak, mint az eddigi Bunzen-elemek. Jellemző része a találmánynak az, hogy alkohol- és cyanoxyd-vegyületeket tartalmaz. A találmány hadászati szempontból is nagyon fontos. A Magyar Védőegyesület hívására a föltaláló most hazajött Magyarországra, hogy találmányának híre is innen hazulról terjedjen világgá és itt nyerjen először alkalmazást. Peters dr. berlini műegyetemi tanár az elemekről rendkívül elismerő szakvéleményt állított ki

CSARNOK.

A branyiszkói csata.*

írta: id. TIRTS REZSŐ.

Február 5-ikén már korán reggel elindult az egész Guyon-dandár Korotnok felé, mely helyeség közvetlen a Branyiszkó alján fekszik. Innen vezetett fel ezelőtt egyenesen a rendes kocsiút oly meredeken, hogy a kocsival való lejutást életveszélylyel járt; azért Szepesvármegye a 30-as években hosszú szerpentinekben felvezető kényelmes utat építtetett, mely valódi mestermű. Ezen út vezet azon átjáró szoroshoz, melyen át Sáros-megyébe juthatni. Ott áll a «chvala Bohu» (magyarul «hála Istennek») korcsma. Ennek átellenében egy kis emelkedésen áll jelenleg azon obelisz, mely a csata emlékére állíttatott fel. Ha ezen «chvala Bohu» korcsmától észak felé kissé leereszkedünk, érdekes természeti tüneményre akadunk. Igen csinos, gyepes fennlápnyon találjuk magunkat, melyet felülről fenyeserdő szegélyez, lefelé pedig hatalmas sziklák zárják el. A lápnyon folydogáló erős csermelypatak hirtelen egy sötét sziklalyukba zuhan, benne elvész és lent a mély polyanózi völgyben a sziklából megint napfényre kerül. Ez a fensík egy a sziklában megakadt hatalmas morenának látszik és évezredek előtt itt tó lehetett, melynek vize magának a mészsiklában utat vajt és lefolyt. Ezt a kivályt vízi-utat «ördöglyuk»-nak nevezik.

Fentjelzett napon délelőtt 10 órakor bevonult városunkba a Piller-féle dandár, melynek katonái a városban elszállásoltattak. Ezen dandár ugyanazon az úton jött, mint a Guyon dandára Iglón át. Lőcsén át pedig az Aulich-, Kmethy- és Simonyi-féle dandárok jöttek. Ugyanaznap Görgői maga is megérkezett Lőcsére és ott a tiszteknek táncmulatságot rendezett.

Délben, a mint éppen ebédeltünk, nagy láрма és futkosás hallatszott. Távoli ágyúzás, az utcán dobpergés, trombitaszó, majd a gyalogság sorakozása, a huszárok gyülekezése és a rémkiáltás: «Folyik a csata, jön az ellenség!» ütötte meg fülünket és rettegésbe hozta az egész lakosságot. Én azonnal otthagytam a házat és futottam fel a Hlinik nevezetű utcán Korotnok felé. A mint kikertem a városból, láttam és hallottam, hogy a Branyiszkó alján dörögnek az ágyúk, ropognak a puskák. Szaladva, félóra alatt Korotnok közelébe értem, de itt a harcvezonalat elzáró huszár-kordonra akadtam, honnan tovább eresztieni sehogy sem akartak.

Én pedig mindenképen a csata lefolyását akartam látni, azért eltértem az útról és a keményen megfagyott havon felkapaszkodtam a jobboldali magaslatra; úgy a harcvezonalba kerülve, láttam, hogy a csata már javában folyt és hogy mindig jobban csomósodik össze a völgyben a két ellenséges csapat, mint a jobboldali harakóczi dombról a máramarosi zászlóalj az osztrákok balszárnyát visszaszorította. Ekkor a magyar ágyúk vágatva rohantak bokron, árkon át a jobboldali magaslatról a baloldali dombra, honnan a völgyet uralták.

A völgyben láttam a 33-ik zászlóalj tömegét előre haladni, de a fenyeserdőben elbújt osztrákok sortüze és a feljebb húzóódó országúti kanyarulatokon felállított ágyúk kartácsai csakhamar visszavonulásra kényszerítették a honvédeket, mi bizony elég rendetlenül történt és csak a faluban lehetett őket megint rendbe szedni, midőn Guyon karddal kergette össze őket, egy futó fiatal hadnagyot kardlappal jól megpáhol, dühösen rákiáltva: «micsoda tiszt maga?!» a legénységnek pedig odakiáltott: «a 33-ik zászlóaljnak itt kell a windschachtli csorbát kiköszörölnie és ezt a pozíciót rohammal bevennie!»

* Mutatvány szerzőnek most megjelent «1848/49-iki elméneim» című művéből. Ára 2 korona.

De átlátván, hogy ez vajmi nehéz feladat lesz, főleg az átvezető szoros megrohanása csak roppant emberáldozattal látszott bevezethetőnek, Guyon, az ottani postamester által ajánlott biztos ember vezetése alatt az Újházy-vadászokat az összes huszártrombitásokkal együtt küldte Polyanócz felé, honnan oly meredekségen, melyen nyáron is alig lehet felmászni, a vadászok embererő fölötti küzködések és erőlködések között négykézláb másztak fel az ördöglyuki fennlapályra, honnan az osztrákok bevezethetlennel látszó végső védállását oldalt meg lehetett támadni.

Közben pedig Guyon az egyenes támadással sem hagyott fel, hanem lováról leszállva, a 33-ik zászlóalj élére állt, azt kiáltva a fiúknak, hogyha hátrálni mernek, ő saját ágyúinak kartácsaival lelöveti őket, azért «előre!» mert előre dupla lövő, hátra kartács! Ő maga kardját magasra emelve, előre rohant, utána a branyiszkói Kapisztrán Poleszni, volt selmeczi piarista, keresztelkezében tüzelte a fiúkat. A honvédek ezek által felvillanyozva, minden fáradtságot leküzdve, «előre!» kiáltással feltartóztatlanul előre rohantak. Bömböltek az osztrák ágyúk, ropogtak a puskák biztos állásból a nyílt téren rohanó magyar zászlóaljra. A golyózáporban sokan elesetek, de a nyílt tér csak vagy 200 lépésnyire terjed és Guyon csakhamar mely árokba, védett állásba vezette embereit. A másik két zászlóalj a polyanóci völgyből sokkal meredekebb partnak, de kevésbé veszedelmes viszonyok mellett támadást intézett, melynél különösen az utászok tüntették ki magukat.

Akkor már több sebesült honvéd vánszorgott a faluba. Egyik fiatal gyerek jajgatva, véréző lábát maga után húzva, felém közeledett. Miután megtudtam tőle, hogy a 33-ik zászlóaljhoz tartozik, azt mondtam neki: «adja ide puskáját és felszerelését, megyek én maga helyett!» De már akkor a felügyelő tiszt ott termett és a fiút elvezette.

A huszárok ezalatt tétlenül álltak az úton, de miután látták, hogy az ellenséges ágyúk a felsőbb kanyarulatok felé visszahúzódnak, e pillanatot rohamra alkalmasnak találták és a meredeken felvezető régi úton felfelé vágattak, az ágyúkat elfoglalandók. Az osztrák tüzérek ezt észrevéve, az ágyúkkal állást foglaltak és a mint a huszárok egy nyíláson felbukkantak, oly kartács-záporral fogadták őket, hogy a huszároknak vissza kellett fordulniok és sokan sebesülten jöttek vissza Korotnokra. Egy sebesült huszár bős arczzal visszanezett a hegy felé és magvas huszárkáromkodások kíséretében azt mondta: «verje meg a Krisztus ezt a görbe országot, hiszen itt a huszár semmit sem tehet!»

Az első válságos pillanat megjött. A mély árokból jégsima meredekségen, puskát szájukba fogva, négykézláb másztak fel a honvédek a part szélére, mely néhány lépésre volt csak azon erdő szelétől, melyet az osztrákok megszálltak. Ezek a feltűnedező honvédek puskatűzzel fogadták, az első majdnem mind elesetek, de az utánok jövők nem riadtak vissza, hanem szuronyt szegezve rohantak az erdőbe. A másik két zászlóalj is behatolt az erdőbe és azután nem volt látni semmit sem, csak puskaropogást, lármát lehetett hallani. Ott harcolt ember ember ellen. A zaj mindig feljebb húzódtott, jele annak, hogy az osztrákok hátráltak. Ágyúikat is iparkodtak biztonságba hozni és látni lehetett, a mint azokkal a kanyarulatokon fölfelé iramodtak.

A legfelsőbb kanyarulatban, ott, hol csak keskeny szoros vezet át a hegy tülso lejtőjére, megállt a hátráló ellenség. Az ágyúk a lovassággal az úton, a röppentyűk a hegylejtőt uraló baloldali kis dombocskán foglaltak állást, a gyalogság az erdőből vagy 300 lépésnyire sorakozott védett helyzetben. Itt ezen nyílt téren kellett a honvédeknek áthatolniok, de itt oly rémítő puska- és kartácsgolyózápor fogadta őket, a röppentyűk robbanásai oly veszedelmet jelentettek, hogy az erdőből kirohanni vakmerőség lett volna. Itt a harc megállt, ez volt a legválságosabb pillanat. Ezt a végső pozíciót a honvédek csak sok emberélet árán foglalhatták volna el. Farkasszemet nézve, majd egymásra lövöldözve állt a két ellenséges had egymással szemben. Jó félórát sem az osztrákok, sem a magyarok nem merték némileg védett helyeiket elhagyni.

De most egyszerre erős puskaropogás hallatszott az ördöglyuki fennlapályról. Ez volt az Újházy-vadászok oldaltámadása, melyhez hat huszártrombitás fújta a vadászriadót. Jól célzott lövései egymás után leterítették a dombon álló tüzéreket. Ekkor a Piller dandára is Szepesváraljáról sebes léptekkel érkezett meg a csataterre és az összes dobok erős pergése mellett sietett a hegyen fel. Mindez lelkesítőleg hatott a honvédekre, leverőleg az osztrákokra, kiknek sorai ingadozni kezdtek. Erre a honvédek diadallármával, szuronyt szegezve rohantak ki az erdőből, «előre! előre!» kiáltott ezer és ezer torok, úgy, hogy ez egész Korotnokig hallatszott. Az osztrákokat elfogta a pánik, sorai felbomlottak.

Rendetlen vad futásnak eredt az összes osztrák had a tülso lejtőn le és délután 4 órakor a Branyiszkó-szoros legtetjén, a «chvala Bohu» korcsma melletti kis dombon az Újházy-vadászok által feltűzött magyar zászló hirdette a legszebb magyar győzelmek egyikét.

Ez volt igazi lefolyása ama nevezetes branyiszkói csatának, melyet több író leirt, de valamennyi között csak Görgei István «A magyar szabadságharc» érdekes művében írta azt röviden, de hűen le.

Az a látvány, a mint a fehér havon a honvédek mozgó tömege a szoros felé előre nyomult, az osztrákok pedig eltűntek; a diadalmoraj, mely a hegyaljig hallatszott, engemet felvillanyozott úgy, hogy szaladva mentem haza, mert első akartam lenni, ki a győzelmi hírt hozza. A zsegrai út befordulójánál találkoztam a Piller-féle dandár hátvédével. A huszárokat vezénylő kapitány, s szepesváraljai születésű Vida Péter megállított és tudakozódott a csata lefolyása iránt. Én csak azt kiáltottam neki, hogy: «győztünk!» és tovább futottam. A városba érve, minden ismerősnek azt kiáltottam, hogy: «győztünk!» Csakhamar ismerős fiúk egész raja körülött engem és velem ment az utcákon végig, kiabálva, hogy: «győztünk!» A lakosok a diadalcsoport láttára kijöttek a házaikból. A hazafiak öröme általános lett. Otthon, nagybátyámnál engem mindenütt kerestek, nem tudták hová lettem és a mint a kapun bejöttem, nagy-ném bős arczzal kérdőre vont, hogy hol járok? De a mint azt mondtam, hogy a csataterreől jövök és hogy győztünk, elmúlt minden harag és most már az összesereglett rokonoknak el kellett beszélnem a csata lefolyását.

A csata napján este folyt a táncz Lőcsén, a megyeház termében. A honvédtisztek, kik mindennap néztek a halál szemébe, akkor a lőcsei szép leányok és asszonyok szemébe nézve, egészen odaadták magukat a mulatságnak. Görgei az ifjúkori pajtások körében örömmel nézte az általános vígságot. Egyszerre csak futár jelentkezett Guyontól, ki fontos jelentést hozott. A tábornok felbontja a levelet és olvassa benne a Branyiszkó bevételéről szóló rövid jelentést. Alig mert ennek a jelentésnek hinni, mert hiszen Guyon alig ötezer emberrel és 18 ágyúval rendelkezett, az osztrák Deym-féle dandár pedig nem volt kevesebb. A jelentést tehát még egyszer átolvasva, végre azon szavakra fakadt: «mégis ördögös ember az a Guyon!» Képzeltetni, mennyire fokozódott a jókedv ezen szenzációs örömhír hallatára.

Másnap délelőtt 10 óra tájban futkosás támadt városunkban Görgei Arthur egész táborakával — Lőcséről jövet — a városon átlógolt a branyiszkói csatát megtekintésére és onnan Eperjesre. Szívmelőlő látványt nyújtott ez a szép tarka lovas-csoport; a magyar hadsereg első legdicsebb vezére, sok jelesei által környezve és egy szakasz válogatott huszár által kísérve. Harmadnapra bejártuk Stefi bátyámmal a harcateret és hoztunk onnan emlékül egy ágyúgolyót és egy rakétahüvelyt, de azt elrejtve tartottuk, hogy az osztrákok meg ne lássák.

Felölő szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávét**

szabadna pótlékul használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

Báli selyem

HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH. 4.

60 krajczártól méterjét; legutolsó újdonság. Bérmentve és már megvámoltatva házhoz szállítatik. Nagy mintagyűjteményt rögtön küld

NYILTTÉR.

MERCUR váltóüzleti
részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. sz.

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden e. y. b.

értékpapir- és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakosított felvilágosítással ingyen szolgál.
BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztályosorsjáték felárúrsítóhelye.
Sorsjegyek csakoly havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díjszabás kivánatra bérmentve.

Rövid levélczím: **MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTCA.**

Részvénytőke 1.000.000 korona.

A Fő-utca 91. sz. házban
az elsőemeleti

utczai lakás

1904. évi május 1-től

berbeadó.

Elegáns jogász

keresztény úri-családnál lakást
és esetleg ellátást keres.

Czím a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy «A zöldfához» czegezett városi épületek, az azokhoz tartozó udvartelekek együtt vendéglői, illetve szállodai czélokra szóbeli árverés, illetve írásbeli ajánlat útján bérbeadatnak.

Ehhez képest bérelni szándékozók felhívattak, hogy a felajánlott bérösszeg 10%-át kitevő bánatpénzzel vagy annak a házépítészterbe történt letételét igazoló elismervénnyel ellátott és azon határozott nyilatkozatot, hogy t. i. ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s azok betartására magát kötelezi, magában foglaló írásbeli nyilatkozatukat 1904. évi február hó 23-ik napjának délelőtti 10 óráig, vagyis az akkorára tűzött szóbeli árverésnek megkezdéséig az eljáró bizottság kezeihez nyújtják át; később érkezett ajánlatok el nem fogadtatnak.

A bérleti feltételek a városi számvevőnél — a hivatalos órákon belül — megtekinthetők.

Eperjes sz. kir. város tanácsának 1904. évi január hó 25-ikén tartott üléséből.

Hoffmann József,
főjegyző-h.

Podhorányi Bálint,
polgármester.

Rascher Ausverkauf!
4 Paar Schuhe
um nur Kr. 5.75.

Durch Ankauf enormer Quantitäten in Schuhwaren werden nur durch kurze Zeit um Spottpreis abgegeben 1 Paar Herren- u. 1 Paar Damen-Schnürschuhe braun oder schwarz mit stark genageltem kräftigen Lederboden, ferner 1 Paar Herren- u. 1 P. Damen-Modeschuhe alle 4 Paar hocheleg. ausgestattet, sehr nett u. leichtes tragen. Grösse nach cm. Alle 4 Paar kosten nur Kr. 5.75. Versandt gegen Nachnahme oder gegen voraus Geldeinsendung
SCHUH-EXPORTHAUS
7., Krakau, Fach 54.

Umtausch Gestattet auch Geld anstandslos retour.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek fel lapunk
kiadóhivatalában.

Arverési hirdetmény.

Sárosvármegye Gromos község határában fekvő és az ottani volt úrbéresek tulajdonát képező erdő, II-ik tag a) és b) osztagainak mintegy 41 kat. holdján megbélyegezett és megszámozott 20 cm.-től 90 cm.-ig mellmagaságban vastag 8029 darab *jegenyefenyő fa-törzs* és 14 cm.-től 19 cm.-ig mellmagaságban vastag 1659 darab *jegenyefenyő-rúd*, 12,005 m.³ épület- és haszonfa, és 4331 m.³ *tűsifára* megbecsült fatömegének tövöni eladása iránt 1904. évi február hó 23-ikán délelőtti 10 órakor Gromos község-házánál nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni.

Kikiáltási ár — melyen alul ezen fatömegek eladatni nem fognak — 62,046 korona.

Bánatpénz 6200 korona, melyet minden egyes versenyző a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező-bizottságnál letenni, illetőleg az írásbeli ajánlathoz csatolni tartozik.

A benyújtandó írásbeli ajánlatokban a felajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiirandó, valamint határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött szerződési feltételektől eltérők, figyelembe vétetni nem fognak.

A szerződési feltételek a gromosi volt úrbéresek elnökénél és az eperjesi m. kir. állami erdőhivatal hivatalos helyiségeiben, a hol a közelebbi felvilágosítások is nyújthatnak, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gromos, 1904. január 20.

Havrillay Béla s. k.,
közigazgató.

Knapik János s. k.,
közbirtokeossági elnök.

Méregmentes!

Szabadalmazva 1216. sz.

„Fuchsol“
„Fuchsol“
„Fuchsol“

kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és háziállatokra való veszély nélkül.

kipusztítja az összes férgeket, u. m.: poloskát, bolhát, sváb-bogarakat, molyt stb., a fajzattal együtt.

nem általános szer; hanem minden állatnem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Eperjesen: Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerész uraknál.

Közvetlenül kapható **Újházy Árpád és Társai** vegyészeti laboratóriumában Pozsonyban.

A NAGYSÁROSI MŰMALOM-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ez évi Rendes Közgyűlése f. évi február hó 17. napján, délután 3 órakor

Eperjes sz. kir. város tanácstermében fog megtartatni, a melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése az 1903. üzleti évről és az annak alapján szükségelt határozatok.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozat a kimutatott tiszta nyereség felhasználása iránt.
4. Közgyűlési alelnök választása.
5. Felügyelő-bizottság választása.
6. Egy igazgatósági tag választása.

Eperjesen, 1904. évi január hó 15-ikén.

Báró Ghillány Imre s. k.,
közigazgató elnök.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s dúsán felszerelt

Legválasztékosabban beren

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, cégkártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézkedések, címkek, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és birtokok cégnyomással. ...

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítására, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és gyors kiállítására. Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával.

NOXIN

CZÍPÓ-CRÉME

(törvényileg védve)

sevrő- és kid box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízátlatlanná teszi, annak tükörfényt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb czípzőüzlet, bórkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.

„Uranos“ vegyszeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK
Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Új cselédszerző-intézet.

A n. érd. közönségnek becses tudomására hozom, miszerint Eperjesen, **Fő-utca 29. sz. a.** egy

Cselédszerző-intézetet

nyitottam és rajta leszek, a n. érd. közönség ebbeli igényeit teljes lelkiismerettel kielégíteni.

Kaphatók lesznek: *gazdasszonyok, szakácsnők, szobalányok, masok, kertészek és dajkák* stb.

A n. érd. közönség becses pártfogását kéri, tisztelettel

őzv. Degner Fülöpné.

Arverési hirdetmény.

Sárosvármegye *Stelbach* község határában fekvő és Lukács István s társai volt úrbéres közbirtokossági csoport tulajdonát képező erdő mintegy 141 kat. holdján megbélyegezett és megszámozott 26 cm.-től 64 cm.-ig vállmagasságban vastag *2045 darab vörös- és 1139 darab luc- s erdei-fenyő fatörzs*, összesen 2688 m.³ épület- és hasznofára megbecsült fatömegének tövöni eladása iránt 1904. évi február hó **24-ikén délelőtt 11 óra**kor *Stelbach* község-házánál nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyalás megtartatni fog.

Kikiáltási ár, melyen alul ezen fatömeg eladatni nem fog, **13,326** korona.

Bánatpénz 1340 korona, melyet minden egyes versenyző a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnál letenni, illetőleg az írásbeli ajánlat-hoz csatolni tartozik.

A benyújtandó írásbeli ajánlatokban a felajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiírandó, valamint határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltételül aláveti.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött szerződési feltételektől eltérők, figyelembe vétetni nem fognak.

A szerződési feltételek a *stelbachi* úrb. közbirtokos csoport elnökénél és az *eperjesi* m. kir. állami erdő-hivatal hivatalos helyiségeiben, a hol a közelebbi felvilágosítások is nyújthatnak, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Stelbach, 1904. január 25.

Boszák Komisin István,
volt úrbéres csoport elnöke

Köhögésben szenvedők

próbálják a köhögést csillapító és finom ízű

KAISER-féle MELLCZUKORKÁT.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségnél, hurutnál és elnyálkásodásnál. E helyett ajánlott visszautasítandó!

Egy csomag **20 és 40 fillér.** — Kapható:
WIELAND ES SCHROEPFER
czukrászdájában EPERJESÉN.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszér, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

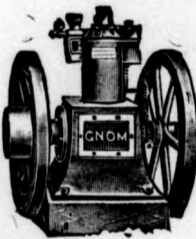
Kapható:
Eperjesen: Korn Vilmos, Molitorisz István és Barts Emil gyógyszerárakban.
Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

Éljen! Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Az 1902. évi pozsonyi kiállításon is, kiválóan jó gyártmányért, 2 oklevéllel kitüntetve.

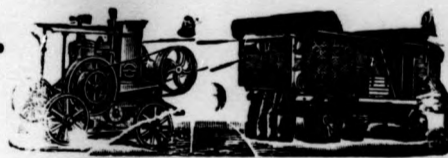
„GNOM“ benzin-motor

és „GNOM“ szivó-gázmotor.

Szilárdan álló motor,
3000-nél több üzemben.

Okleveles gépész felesleges.
Óra- és lóerőnként ca 3 fillér.
Könnyen kezelhető.
Villanyos gyújtással.
Olcsóbb a gőzgépnél.

„GNOM“ motor-mozgony.

Magyar levelezés.

Oberurseli motorgyár részv.-társ. OBERURSEL a majnai Frankfurt mellett.

Iroda és raktár az osztr.-magyar monarchia részére: BÉCS, VII., Lindengasse 33.

Schicht-szappan

„szarvas“

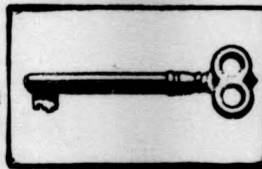
vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!